

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Zákony ktorej krajiny platia?

Zákony ktorej krajiny platia?

Chorvátsko

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

V Chorvátskej republike sa medzinárodné právo súkromné riadi zákonom o medzinárodnom práve súkromnom (*Zakon o međunarodnom privatnom pravu*) [*Narodne Novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky) č. 101/17], ktorý nadobudol účinnosť 29. januára 2019. V zákone o medzinárodnom práve súkromnom sa upravujú súkromnoprávne vzťahy s medzinárodným rozmerom, právomoc chorvátskych súdov a ďalších orgánov v rámci týchto súkromnoprávných vzťahov s medzinárodným rozmerom a príslušný rokovací poriadok, ako aj uznanie a výkon rozsudkov zahraničných súdov. Zákon o medzinárodnom práve súkromnom sa uplatňuje na súkromnoprávne vzťahy s medzinárodným rozmerom, pokiaľ už nie sú upravené záväznými právnymi nástrojmi Európskej únie, medzinárodnými zmluvami platnými v Chorvátsku a ďalšími zákonmi platnými v Chorvátsku.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Haagsky dohovor z roku 1954 o civilnom konaní

Haagsky dohovor z roku 1961 o rozhodnom práve pre formu závetov

Haagsky dohovor z roku 1971 o práve použiteľnom na dopravné nehody

Haagsky dohovor z roku 1973 o rozhodnom práve pre zodpovednosť za výroby

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

Na základe oznámenia o nástupníctve sa Chorvátska republika stala zmluvnou stranou viacerých dvojstranných medzinárodných zmlúv, ako sú zmluvy o právnej pomoci, konzulárne dohovory a zmluvy o obchode a navigácii. Chorvátsko s konkrétnymi krajinami uzatvorilo zmluvy o právnej pomoci, ktoré obsahujú aj pravidlá o riešení kolízií právnych poriadkov:

Dohovor o vzájomnej justičnej spolupráci s Rakúskom z roku 1954, Viedeň, 16. decembra 1954,

Dohoda o vzájomnej právnej pomoci s Bulharskom z roku 1956, Sofia, 23. marca 1956,

Zmluva o úprave právnych vzťahov v občianskych, rodinných a trestných veciach s Českou republikou z roku 1964, Belehrad, 20. januára 1964,

Dohovor o vzájomnom uznaní a výkone súdnych rozhodnutí s Gréckom z roku 1959, Atény, 18. júna 1959,

Dohoda o vzájomnej právnej pomoci s Maďarskom z roku 1968.

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

Súdy používajú tri metódy na uplatňovanie medzinárodného práva súkromného v prípade právnych situácií s medzinárodným rozmerom: kolízne normy, imperatívne normy a osobitné hmotnoprávne normy.

2.2 Spätný odkaz

V článku 9 zákona o medzinárodnom práve súkromnom sa uvádza, že uplatňovanie práva ktoréhokoľvek štátu uvedeného v zákone znamená uplatňovanie právnych noriem, ktoré sú platné v uvedenom štáte (ale nie noriem tohto štátu, ktoré sa týkajú voľby rozhodného práva).

2.3 Zmena kolízneho kritéria

Zmena nástrojov je jav, ku ktorému dochádza, keď sa počas právneho vzťahu zmení skutková situácia, na ktorej je založené kolízne kritérium, a to vedie k zmene rozhodného práva. Uplatňuje sa rovnaká kolízna norma, ale zmenili sa okolnosti, na ktorých je založené kolízne kritérium. Takéto otázky vznikajú, len keď sa voľba rozhodného práva určuje prostredníctvom premenlivých, a nie stálych kolíznych kritérií.

V článku 21 zákona o medzinárodnom práve súkromnom sa stanovuje, že nadobudnutie alebo strata vecného práva (majetkového práva), ktoré už bolo stanovené so zreteľom na majetok prichádzajúci do iného štátu, sa riadi právom, v zmysle ktorého bolo toto vecné právo nadobudnuté. Druh a obsah uvedeného práva sa stanovujú podľa uplatniteľného práva štátu, v ktorom sa majetok nachádza. Ak nebolo nadobudnuté žiadne vecné právo k majetku, ktorý sa premiestňuje z jedného do druhého štátu, pri nadobudnutí alebo zániku tohto práva treba zohľadniť aj okolnosti vzniknuté v uvedenom druhom štáte.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Treba poznamenať, že právo uplatniteľné v zmysle ustanovení zákona o medzinárodnom práve súkromnom sa neuplatňuje v prípade, ak zo všetkých okolností vyplýva, že súkromnoprávny vzťah má len malú súvislosť s dotknutým právom a že zjavne užšie súvisí s iným právom (článok 11).

[Právne] normy cudzieho štátu uplatniteľné v zmysle ustanovení zákona o medzinárodnom práve súkromnom sa neuplatňujú, ak účinok ich uplatňovania je v zjavnom rozpore s verejným poriadkom Chorvátska (článok 12).

Bez ohľadu na ďalšie ustanovenia zákona o medzinárodnom práve súkromnom súd môže uplatniť ustanovenie chorvátskeho práva, ktoré sa považuje za kľúčové z hľadiska zaručenia verejného záujmu Chorvátska, ako je jeho politická, sociálna a hospodárska organizácia, v rozsahu, ktorý je uplatniteľný na každú situáciu patriacu do jeho rozsahu pôsobnosti, a to bez ohľadu na rozhodné právo. Ak je výkon záväzku úplne alebo čiastočne v rozpore s ustanovením práva cudzieho štátu, v ktorom sa má tento záväzok vykonať, súd môže uznať účinok uvedeného ustanovenia. Pri rozhodovaní o uznaní účinkov uvedeného ustanovenia treba zohľadniť charakter, účel a dôsledky uznania, resp. neuznania jeho účinku (článok 13).

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Súd alebo iný orgán v Chorvátsku stanoví obsah práva cudzieho štátu *ex officio* (automaticky). Cudzie právo sa uplatňuje v súlade s jeho výkladom v uvedenom štáte. Súd alebo iný chorvátsky orgán môže získať informácie o obsahu cudzieho práva od ministerstva spravodlivosti alebo iného orgánu, prípadne od znalcov alebo špecializovaných inštitúcií. Účastníci konania môžu predložiť verejné alebo súkromné dokumenty o obsahu cudzieho práva. Ak obsah cudzieho práva nemožno stanoviť prostredníctvom žiadnej z uvedených metód, uplatňuje sa chorvátske právo (článok 8).

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Právo, ktorým sa riadia zmluvné záväzky, sa stanovuje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (ďalej len „nariadenie Rím I“) v rámci rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.

Právo, ktorým sa riadia zmluvné záväzky vyňaté z rozsahu pôsobnosti nariadenia Rím I (v prípade, že rozhodné právo nie je stanovené iným aktom ani medzinárodnou zmluvou platnou v Chorvátsku), sa stanovuje v zmysle ustanovení nariadenia Rím I, ktoré sa týkajú týchto zmluvných záväzkov.

3.2 Mimozmluvné záväzky

Právo, ktorým sa riadia mimozmluvné záväzky, sa stanovuje v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 z 11. júla 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (ďalej len „nariadenie Rím II“).

Právo, ktorým sa riadia mimozmluvné záväzky vyňaté z rozsahu pôsobnosti nariadenia Rím II (v prípade, že rozhodné právo nie je stanovené iným aktom ani medzinárodnou zmluvou platnou v Chorvátsku), sa stanovuje v zmysle ustanovení nariadenia Rím II, ktoré sa týkajú týchto zmluvných záväzkov.

Právo, ktorým sa riadia mimozmluvné záväzky vyplývajúce z cestných dopravných nehôd, sa stanovuje na základe uplatňovania Haagskeho dohovoru zo 4. mája 1971 o práve použiteľnom na dopravné nehody.

Právo uplatniteľné na zodpovednosť výrobcov za chybné výrobky sa stanovuje na základe uplatňovania Haagskeho dohovoru z 2. októbra 1973 o rozhodnom práve pre zodpovednosť za výrobky.

3.3 Osobný štatút, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štatútu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Právom, ktorým sa upravuje právna spôsobilosť a spôsobilosť na právne úkony fyzickej osoby, je právo štátu, ktorého je táto osoba občanom. Po nadobudnutí spôsobilosti na právne úkony sa táto spôsobilosť nestráca v prípade zmeny štátnej príslušnosti.

Osobné meno fyzickej osoby sa riadi právom štátu, ktorého je táto osoba občanom.

Ak je manželstvo uzavreté v Chorvátsku, nevesta a ženich si môžu vybrať priezvisko v súlade s právom štátu, ktorého je jeden z nich občanom, alebo v prípade, ak aspoň jeden z nich má obvyklý pobyt v Chorvátsku, v zmysle chorvátskeho práva.

Právni zástupcovia môžu vybrať osobné meno dieťaťa na matričnom úrade v súlade s právom štátu, ktorého je jeden z nich občanom, alebo v prípade, ak aspoň jeden z nich má obvyklý pobyt v Chorvátsku, v zmysle chorvátskeho práva

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

Právo, ktoré sa uplatňuje na vzťahy medzi rodičmi a deťmi, sa stanovuje na základe Haagskeho dohovoru z [19. októbra] 1996 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone a spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa (ďalej len „Haagsky dohovor z roku 1996“).

Právo uplatňované na vzťahy medzi rodičmi a deťmi, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti Haagskeho dohovoru z roku 1996 (keď toto právo nie je stanovené iným aktom ani medzinárodnou zmluvou platnou v Chorvátsku), sa stanovuje v zmysle ustanovení Haagskeho dohovoru z roku 1996, v ktorých sa upravujú tieto vzťahy.

Zapretie alebo napadnutie materstva alebo otcovstva sa riadi právom uplatniteľným v čase začatia konania; buď je to:

1. právo podľa obvyklého pobytu dieťaťa, alebo
2. ak je to v záujme dieťaťa, právo štátu, ktorého je dieťa štátnym príslušníkom, alebo právo štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi sú osoby, ktorých otcovstvo alebo materstvo sa určuje.

Platnosť uznania materstva alebo otcovstva sa riadi:

1. právom, ktorým sa upravuje štátna príslušnosť alebo obvyklý pobyt dieťaťa v čase uznania, alebo
2. právom, ktorým sa upravuje štátna príslušnosť alebo obvyklý pobyt osoby, ktorá uznáva materstvo alebo otcovstvo v čase uznania.

3.4.1 Vznik vzťahu rodič – dieťa

Nevyhnutné podmienky osvojenia a zrušenia osvojenia sa riadia právom štátu, ktorého štátnymi príslušníkmi v čase osvojenia sú osvojiteľ a osvojenec.

Ak osvojiteľ a osvojenec sú občanmi rôznych štátov, nevyhnutné podmienky osvojenia a jeho zrušenia sa riadia kumulatívne právom oboch štátov, ktorých sú štátnymi príslušníkmi.

V prípade spoločného osvojenia dvomi osobami nevyhnutné podmienky osvojenia a zrušenia osvojenia sa popri práve štátu osvojenca riadia aj právom štátu spoločnej štátnej príslušnosti osvojiteľov. Ak tieto osoby v danom čase nie sú štátnymi príslušníkmi rovnakého štátu, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom majú spoločný obvyklý pobyt. Ak v danom čase nemajú ani spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa právo oboch štátov, ktorých sú osvojiteľia štátnymi príslušníkmi.

Účinok osvojenia sa riadi právom štátu spoločnej štátnej príslušnosti osvojiteľa a osvojenca v čase osvojenia. Ak tieto osoby v uvedenom čase nie sú štátnymi príslušníkmi rovnakého štátu, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom majú spoločný obvyklý pobyt. Ak v uvedenom čase nemajú ani spoločný obvyklý pobyt, uplatňuje sa chorvátske právo, ak jedna z týchto osôb je chorvátskym štátnym príslušníkom. Ak osvojiteľia ani osvojenec nie sú občanmi Chorvátskej republiky, rozhodným právom je právo štátu, ktorého občanom je osvojenec.

Keď osvojenie v krajine pôvodu dieťaťa nemá ukončovaci účinok na existujúci vzťah medzi rodičom a dieťaťom, výnimočne možno osvojenie pretransformovať na osvojenie s týmto účinkom, ak účastníci konania, inštitúcie a príslušné orgány, ktorých súhlas alebo schválenie sa pri osvojení vyžaduje, udelili svoj súhlas (alebo ho plánujú udeliť) na účely tohto osvojenia, pričom toto osvojenie musí byť v záujme dieťaťa.

Ak uplatňovanie cudzieho práva (na základe uvedených informácií) je v rozpore so záujmom osvojenca a ak osvojenec alebo osvojiteľ, prípadne osvojiteľia zjavne majú bližší vzťah k Chorvátsku, uplatňuje sa chorvátske právo.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

3.5.1 Manželstvo

Nevyhnutné podmienky uzavretia manželstva v Chorvátsku sa so zreteľom na každú osobu riadia právom štátu, ktorého je daná osoba občanom v čase uzavretia manželstva. Manželstvo sa neuzavrie, ak je zjavne v rozpore s verejným poriadkom Chorvátska.

Formálne požiadavky vzťahujúce sa na manželstvo uzavreté v Chorvátsku sa riadia chorvátskym právom.

Manželstvo uzavreté v cudzom štáte sa uzná, ak bolo uzavreté v zmysle práva uvedeného štátu.

Ak sa v cudzom štáte uzavrie manželstvo osôb rovnakého pohlavia, uzná sa ako registrované partnerstvo, ak bolo uzavreté v zmysle práva štátu, v ktorom bolo uzavreté.

Platnosť manželstva sa riadi podľa práva miesta, kde bolo manželstvo uzavreté.

Rozvod sa riadi právom, ktoré si zvolia manželia. Manželia si môžu zvoliť:

1. právo štátu, v ktorom obaja majú obvyklý pobyt v čase, keď si volia rozhodné právo, alebo
2. právo štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt, ak jeden z nich stále má obvyklý pobyt v tomto štáte, alebo
3. právo štátu, ktorého občanom je aspoň jeden z nich v čase, keď si volia rozhodné právo, alebo
4. chorvátske právo.

Dohoda o rozhodnom práve, ktorá sa uvádza v prvom odseku tohto článku, musí byť uzavretá písomne. Možno ju uzavrieť alebo zmeniť najneskôr do začatia konania o rozvod manželstva.

Ak si manželia nezvolili rozhodné právo (v súlade s článkom 36 zákona o medzinárodnom práve súkromnom), rozvod sa riadi týmto právom:

1. právom štátu, v ktorom obaja manželia majú obvyklý pobyt v čase začatia konania o rozvod manželstva, prípadne alternatívne
2. právom štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt, ak jeden z nich stále má obvyklý pobyt v tomto štáte, prípadne alternatívne
3. právom štátu, ktorého občanmi sú obaja manželia v čase začatia konania o rozvod manželstva, prípadne alternatívne
4. chorvátskym právom.

3.5.2 Nemanželské páry a partnerstvá

Uzavretie a ukončenie životného (registrovaného) partnerstva v Chorvátsku na základe zápisu do registra životných partnerstiev sa riadi chorvátskym právom.

Registrované životné partnerstvo osôb rovnakého pohlavia uzavreté v inom štáte sa v Chorvátsku uzná, ak bolo uzavreté v zmysle práva uvedeného štátu. Uzavretie a ukončenie životných partnerstiev sa riadi právom štátu, s ktorým životné partnerstvo najužšie súvisí (prípadne ak už zaniklo, riadi sa právom štátu, s ktorým najužšie súviselo).

3.5.3 Rozvod a súdna rozluka

Rozvod sa riadi právom, ktoré si zvolia manželia. Manželia si môžu zvoliť:

1. právo štátu, v ktorom obaja manželia majú obvyklý pobyt v čase, keď si volia rozhodné právo, alebo
2. právo štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt, ak jeden z nich stále má obvyklý pobyt v tomto štáte, alebo
3. právo štátu, ktorého občanom je aspoň jeden z nich v čase, keď si volia rozhodné právo, alebo
4. chorvátske právo.

Dohoda o rozhodnom práve sa musí uzavrieť písomne. Možno ju uzavrieť alebo zmeniť najneskôr do začatia konania o rozvod manželstva.

Ak si manželia nezvolili rozhodné právo (v súlade s článkom 36 zákona o medzinárodnom práve súkromnom), rozvod sa riadi týmto právom:

1. právom štátu, v ktorom obaja manželia majú obvyklý pobyt v čase začatia konania o rozvod manželstva, prípadne alternatívne
2. právom štátu, v ktorom mali posledný spoločný obvyklý pobyt, ak jeden z nich stále má obvyklý pobyt v tomto štáte, prípadne alternatívne
3. právom štátu, ktorého občanmi sú obaja manželia v čase začatia konania o rozvod manželstva, prípadne alternatívne
4. chorvátskym právom.

3.5.4 Vyživovacia povinnosť

Právo, ktorým sa riadia vyživovacie povinnosti, sa stanoví v zmysle Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Právo uplatniteľné na majetkové vzťahy medzi manželmi sa stanoví v zmysle nariadenia Rady (EÚ) 2016/1103 z 24. júna 2016, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti právomoci, rozhodného práva a uznávania a výkonu rozhodnutí vo veciach majetkových režimov manželov.

3.7 Závety a dedičstvo

Právo, ktorým sa riadi dedičstvo, sa stanoví na základe uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo 4. júla 2012

o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve (Ú. v. EÚ L 201, 27.7.2012).

Právo uplatniteľné na formu závetov sa stanoví v zmysle Haagskeho dohovoru z 5. októbra 1961 o rozhodnom práve pre formu závetov.

3.8 Nehnuteľnosti

Vecné práva k nehnuteľnostiam sa riadia právom podľa miesta, kde sa daná nehnuteľnosť nachádza.

3.9 Platobná neschopnosť

V prípadoch platobnej neschopnosti alebo konkurzov sa uplatňuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní (prepracované znenie).

Posledná aktualizácia: 14/12/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu.

Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.